

ตัวแปรทำนายพฤติกรรมทางเพศในบริบทความแตกต่างของรูปแบบวิธีการวัด ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

Predictors of Sexual Behavior Using Different Measurement Modes among Government High School Students in Chon Buri Province

ชัยนันท์ เหมือนเพชร, นิภา มหารัชพงศ์, กุหลาบ รัตนัสัจธรรม

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Chaiyanan Muanphetch, Nipa Maharachpong, Koolarb Rudtanasudjatun

Faculty of Public Health, Burapha University

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาภาคตัดขวางนี้ เพื่อศึกษาตัวแปรทำนายพฤติกรรมทางเพศในบริบทความแตกต่างของรูปแบบวิธีการวัดในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 รูปแบบ ได้แก่ แบบสอบถามกระดาษ และการใช้คอมพิวเตอร์ออนไลน์ ที่มีค่าความเที่ยงระหว่าง 0.78-0.91 เป็นคำถามชุดเดียวกันและให้นักเรียนกลุ่มเดียวกันตอบทั้ง 2 รูปแบบ เก็บข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม จำนวน 40 ห้องเรียน วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาในรูปของจำนวน ร้อยละ และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยของแบบสอบถามทั้งสองรูปแบบ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางเพศอยู่ในระดับต่ำ ตัวแปรที่มีผลและร่วมกันทำนายพฤติกรรมทางเพศทั้งสองรูปแบบ คือ สิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ เจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศ และพฤติกรรมกลุ่มเพื่อน โดยตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมทางเพศของแบบสอบถามกระดาษ ร้อยละ 52.9 และสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมทางเพศของแบบสอบถามคอมพิวเตอร์ออนไลน์ ร้อยละ 48.8

จากข้อมูลพบว่าตัวแปรที่ทำนายพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนที่ทำแบบสอบถามกระดาษและคอมพิวเตอร์ออนไลน์มีตัวแปรที่ทำนายได้เหมือนกัน จะเห็นว่าการใช้แบบสอบถามทั้งสองรูปแบบสามารถนำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมทางเพศในนักเรียนมัธยมศึกษาได้ เพื่อใช้สำหรับเฝ้าระวังพฤติกรรมและวางแผนการสอนเพศศึกษาโดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศทัศนคติต่อพฤติกรรมทางเพศ และพฤติกรรมกลุ่มเพื่อน

คำสำคัญ : พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การเก็บข้อมูล นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

Abstract

This cross-sectional descriptive research aimed to predict sexual behavior in the context of different measurement modes among government high school students in Chon Buri province. Students in 40 classrooms were selected to complete both paper-based questionnaire (PQ) and computer-based questionnaire (CQ) with the reliability of 0.78-0.91. Data were presented using frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis was used to obtain predictors for sexual behavior among the study subjects.

The results of both measurement modes revealed that student's sexual behavior was at a good level. Factors affecting sexual behavior of both modes were stimulants of sexual desire, attitude toward sexual behavior, and peer groups behaviors. These variables could predict sexual behavior by 52.9 percent for PQ and by 48.8 percent for CQ.

In conclusion, both PQ and CQ resulted in the same predictor variables of sexual behaviors. The authors suggested that, both modes of data collection could be used to obtain sexual behaviors among high school students for behavioral surveillance and for sex education planning, especially concerning stimulants of sexual desire, attitude toward sexual behaviors, and peer groups behaviors.

Keywords : Sexual behavior, Sexual risk behaviors, Data collection, High school students

บทนำ

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็นชอบหาประสบการณ์ใหม่ๆ โดยเฉพาะเรื่องเพศ เป็นผลมาจากการเจริญเติบโตและพัฒนาการตามวัย ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากฮอร์โมนในร่างกาย^{1,2} ในขณะเดียวกันฮอร์โมนเหล่านี้ยังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์และความรู้สึกทางเพศ กระตุ้นให้เกิดแรงขับทางเพศในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ เริ่มสนใจเพศตรงข้าม อยากรู้อยากลองเรื่องเพศ เริ่มคบเพื่อนต่างเพศต้องการให้สังคมเห็นว่าตนเองมีความสามารถทางเพศ³ ประกอบกับสังคมและสภาพแวดล้อมในปัจจุบันวัยรุ่นสามารถเข้าถึงสื่อต่างๆ มีส่วนกระตุ้นความรู้สึกทางเพศได้ง่าย ซึ่งจะส่งผลต่อเจตคติ เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่เพื่อนและบุคคลสาธารณะเช่น ดารา นักร้อง มีอิทธิพลสูงชอบทำตามอย่างเพื่อนตามอย่างแฟชั่น⁴

การศึกษาของสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน ปี 2547-2551 พบว่าพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นเป็นปัญหาที่สำคัญเป็นอันดับต้นๆ ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมด มีแนวโน้มสูงขึ้นในหลายๆ เรื่อง เช่น ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ เพศสัมพันธ์หลังดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และเพศสัมพันธ์ในครั้งล่าสุดมีแนวโน้มของการใช้ถุงยางอนามัยลดลง⁵ การศึกษาดังกล่าวนับว่าเป็นสัญญาณเตือนภัยที่ทุกฝ่าย ควรหาแนวทางแก้ไข ซึ่งปัจจุบันพบว่าปัญหาสำคัญในการวางแผนแก้ไขปัญหาพฤติกรรม

เสี่ยงของวัยรุ่นที่ผ่านมา คือ ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ ใกล้เคียงความเป็นจริงโดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับประชากรกลุ่มเสี่ยงต่างๆ รวมถึงกลุ่มวัยรุ่น⁶ และยังพบว่าการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นยังเกิดปัญหาจากการเก็บข้อมูลที่อาจได้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากผู้ตอบคำถามตอบคำถามที่คิดว่าทำให้คนถามรู้สึกพอใจมีความกังวลไม่เต็มใจที่จะให้ข้อมูลพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความละเอียดอ่อน⁷

ปัจจุบันความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีทำให้คอมพิวเตอร์เข้ามามีส่วนในการศึกษาของประเทศไทยรัฐได้กำหนดจัดหาคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาของรัฐ โดยทั่วไปจะใช้ในเรื่องการจัดเก็บข้อมูลการพัฒนาระบบสารสนเทศ ช่วยการเรียนการสอน การวางแผน และการบริหารการศึกษาการวางแผนหลักสูตร และการพัฒนาบุคลากร⁸ ซึ่งปัจจุบันพบว่าการเก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์แบบออนไลน์ และมีผู้สนใจ ใช้เพื่อสำรวจข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น⁹ และพบว่าข้อมูล ที่ได้จากการสำรวจมีการยอมรับ และน่าเชื่อถือมากกว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการอื่น⁷ ช่วยให้สามารถเก็บข้อมูลมีความคล่องตัวมีประสิทธิภาพดีและรวดเร็ว¹⁰ จากเหตุผลดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่จะศึกษาตัวแปรทำนายพฤติกรรมทางเพศในบริบทของความแตกต่างของรูปแบบวิธีการวัดในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐบาลอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เพื่อให้ทราบถึงตัวแปรที่ทำนาย

พฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมทางเพศระหว่างรูปแบบวิธีการวัดที่แตกต่างกันจะมีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมที่มีความละเอียดอ่อนของวัยรุ่นที่เป็นระบบมีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลจากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลในการติดตามกำหนดแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรทำนายพฤติกรรมทางเพศในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐบาลอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ของรูปแบบวิธีการวัดทั้ง 2 รูปแบบ

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวแปรทำนายพฤติกรรมทางเพศในบริบทความแตกต่างของรูปแบบวิธีการวัดในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐบาลอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้รูปแบบวิธีการวัด 2 รูปแบบ

กลุ่มตัวอย่าง

คือนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายของรัฐบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2553 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 7 แห่ง กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จำนวน 156 ห้อง สุ่มระดับชั้น ละ 2 ห้อง แบ่งเป็นห้องสายวิทย์ และ ห้องสายศิลป์ รวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 40 ห้องเรียน (Computer-based question naire : CQ) ซึ่งเป็นคำถามชุดเดียวกัน จำนวน 50 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 รูปแบบ ได้แก่ แบบสอบถามที่เป็นกระดาษ (paper-based question naire:PQ) และแบบสอบถามที่เป็น

คอมพิวเตอร์ออนไลน์ (Computer-based question naire: CQ) ซึ่งเป็นคำถามชุดเดียวกัน จำนวน 50 ข้อ ประกอบด้วยแบบสอบถามลักษณะทางประชากรเจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศ การเห็นคุณค่าในตนเองสัมพันธภาพในครอบครัวสิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนสนิทและพฤติกรรมทางเพศเครื่องมือดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบความตรง (Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน แล้วทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) มีความเที่ยงระหว่าง 0.78-0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2554 และในการเข้าร่วมการวิจัยนี้ต้องได้รับความยินยอมทั้งจากตัวผู้เข้าร่วมวิจัยเองและจากครูประจำชั้นเป็นลายลักษณ์อักษร ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามทั้งสองรูปแบบในห้องเรียนคอมพิวเตอร์ ซึ่งแบบสอบถามทั้งสองรูปแบบเป็นคำถามชุดเดียวกันและให้นักเรียน กลุ่มเดียวกันตอบทั้งสองรูปแบบระยะเวลาที่ตอบแบบสอบถามรูปแบบแรกและรูปแบบที่สองห่างกันต้นคาบและท้ายคาบ โดยในการตอบแบบสอบถามผู้ตอบไม่ต้องระบุชื่อ-สกุล และชื่อโรงเรียน กรณีแบบสอบถามกระดาษที่แต่ละคนทำเสร็จแล้วจะเก็บอย่างมิดชิดในกล่องภายหลังตอบเสร็จส่วนแบบสอบถามคอมพิวเตอร์ออนไลน์จะถูกส่งไปยังอีเมลล์ของผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาในรูปของจำนวนร้อยละค่าเฉลี่ยค่าต่ำสุดค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสามารถของตัวแปรที่ทำนายพฤติกรรมทางเพศโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ข้อมูลลักษณะทางประชากร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.2 และเพศชาย ร้อยละ 40.8 มีอายุเฉลี่ย 16.66 ปี และมีอายุระหว่าง 15-20 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 47.8 รองลงมาคือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 34.1 และ 18.0 ตามลำดับ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 66.8 แยกกันอยู่ ร้อยละ 28.1 และเป็นหม้าย ร้อยละ 5.0 พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 60.9 รองลงมาคืออยู่กับบิดาหรือมารดาและอยู่กับญาติ ร้อยละ 21.9 และ 14.8 ตามลำดับ

พฤติกรรมทางเพศ

พฤติกรรมทางเพศของวิธีการวัดทั้งสองรูปแบบพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมทางเพศโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ/ดีมาก (PQ ร้อยละ 96.0, CQ ร้อยละ 96.2) และมีพฤติกรรมทางเพศอยู่ในระดับปานกลางและระดับสูง/ควรปรับปรุง (PQ ร้อยละ 3.1, CQ ร้อยละ 2.9) และ (PQ ร้อยละ 0.9, CQ ร้อยละ 0.9) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบถามในคอมพิวเตอร์ออนไลน์ (CQ) มีการตอบพฤติกรรมในเชิงลบหรือพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่าการทำแบบสอบถามกระดาษ (PQ) โดยร้อยละของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติรายข้อต่างกันร้อยละ 0.7-4.0 ดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรูปแบบวิธีการวัดและระดับพฤติกรรมทางเพศ

ระดับพฤติกรรมทางเพศ	รูปแบบวิธีการวัด			
	PQ		CQ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ (น้อยกว่า 30 คะแนน)	751	96.0	752	96.2
ระดับปานกลาง (30-39 คะแนน)	24	3.1	23	2.9
ระดับสูง (40 คะแนน ขึ้นไป)	7	0.9	7	0.9

หมายเหตุ PQ คือ แบบสอบถามที่เป็นกระดาษ CQ คือ แบบสอบถามที่เป็นคอมพิวเตอร์ออนไลน์

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรูปแบบวิธีการวัดและพฤติกรรมทางเพศรายชื่อ

ข้อความ	รูปแบบวิธีการวัด (ร้อยละ)				ความแตกต่าง ของร้อยละ CQ - PQ
	PQ		CQ		
	ปฏิบัติ	ไม่เคย	ปฏิบัติ	ไม่เคย	
หาโอกาสอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนต่างเพศ	57.5	42.5	61.5	38.5	ร้อยละ 4.0
กอดจูบกับเพื่อนต่างเพศ	31.8	68.2	34.3	65.7	ร้อยละ 2.5
ดื่มเหล้า เบียร์ เพื่อกระตุ้นอารมณ์เซ็กซ์	12.1	87.9	16.0	84.0	ร้อยละ 3.9
พักอาศัยอยู่ด้วยกันกับเพื่อนต่างเพศ	12.1	87.9	14.6	85.4	ร้อยละ 2.5
มีเซ็กซ์โดยสมัครใจ	23.7	76.3	24.4	75.6	ร้อยละ 0.7
เที่ยวกลางคืนกับเพื่อนต่างเพศ	36.6	63.4	38.4	61.6	ร้อยละ 1.8
ดูภาพโป๊/ วีซีดีไปกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสอง	10.6	89.4	13.0	87.0	ร้อยละ 2.4
โหลดคลิ๊ปโป๊/ภาพโป๊ลงโทรศัพท์มือถือไว้ดู	27.1	72.9	28.9	71.1	ร้อยละ 1.8
ไปเที่ยวค้างคืนกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสอง	15.1	84.9	17.4	82.6	ร้อยละ 2.3
หาประสบการณ์ทางเพศ (เปลี่ยนคู่นอน)	9.6	90.4	11.1	88.9	ร้อยละ 1.5

ตัวแปรทำนายพฤติกรรมทางเพศของวิธีการวัดทั้ง 2 รูปแบบ

เมื่อพิจารณาตัวแปรที่มีผลและร่วมทำนายพฤติกรรมทางเพศของวิธีการวัดทั้งสองรูปแบบพบว่า ปัจจัยที่ทำนายพฤติกรรมทางเพศเหมือนกัน ได้แก่ สิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศเจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศ และพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนสนิทโดยที่สิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศเป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุด รองลงมาคือ เจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศ ส่วนพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนสนิทเป็นปัจจัยที่มีผลน้อย ที่สุดโดยที่สิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ และพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนสนิท

มีผลทางบวก คือ เมื่อมีสิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ และพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนสนิทมากจะมีผลทำให้มีพฤติกรรมทางเพศมากด้วย สำหรับเจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศมีผลทางลบ คือ เมื่อมีเจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศมากขึ้น จะมีผลทำให้มีพฤติกรรมทางเพศน้อยลงหรือดีขึ้น ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์ร่วมกันมีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของรูปแบบที่เป็นกระดาศ (PQ) ร้อยละ 52.9 และรูปแบบ ที่เป็นคอมพิวเตอร์ออนไลน์ (CQ) ร้อยละ 48.8 ดังตารางที่ 3 และ 4

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่เป็นตัวแปรทำนายพฤติกรรมทางเพศของรูปแบบที่เป็นกระดาด (PQ)

ตัวแปร	<i>B</i>	<i>S.E.</i>	<i>Beta</i>	<i>t</i>
สิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ (X_6)	0.695	0.072	0.359	9.607**
เจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศ (X_5)	-0.250	0.029	-0.257	-8.687**
พฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนสนิท (X_8)	0.331	0.048	0.241	6.851**
$R^2 = .529$ $Adj. R^2 = .528$ ** $p < .001$				

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่เป็นตัวแปรทำนายพฤติกรรมทางเพศของรูปแบบที่เป็นคอมพิวเตอร์ออนไลน์ (CQ)

ตัวแปร	<i>B</i>	<i>S.E.</i>	<i>Beta</i>	<i>t</i>
สิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ (X_6)	0.885	0.068	0.481	13.063**
เจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศ (X_5)	-0.215	0.030	-0.223	-7.132**
พฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนสนิท (X_8)	0.129	0.048	0.094	2.709*
$R^2 = .488$ $Adj. R^2 = .486$ * $p < .01$ ** $p < .001$				

อภิปรายผล

พฤติกรรมทางเพศ

เมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบถามคอมพิวเตอร์ออนไลน์ (CQ) มีการตอบพฤติกรรมในเชิงลบหรือพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่าการทำแบบสอบถามกระดาด (PQ) โดยร้อยละของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติรายข้อต่างกันร้อยละ 0.7-4.0 สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าการใช้แบบสอบถามที่เป็นคอมพิวเตอร์ออนไลน์มีการรายงานสูงกว่าเมื่อเทียบกับการสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่เป็นกระดาด^{7,12} ในเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน เช่น การมีเพศสัมพันธ์กับชายการรายงานการตรวจ เอชไอวี¹⁰ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และการใช้สารเสพติด¹¹

ตัวแปรทำนายพฤติกรรมทางเพศของวิธีการวัด ทั้ง 2 รูปแบบ

จากการศึกษาพบว่าตัวแปรที่มีผลและร่วมทำนายพฤติกรรมทางเพศของวิธีการวัดทั้งสองรูปแบบเหมือนกันได้แก่ สิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศเจตคติต่อ

พฤติกรรมทางเพศ และพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนสนิท โดยตัวแปรดังกล่าวมีความสามารถร่วมกันมีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของรูปแบบที่เป็นกระดาด (PQ) ร้อยละ 52.9 และรูปแบบที่เป็นคอมพิวเตอร์ออนไลน์ (CQ) ร้อยละ 48.8 โดยที่

1. สิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศเป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุดและมีผลทางบวกต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเพราะพฤติกรรมทางเพศเป็นการปฏิบัติพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าทางอารมณ์ ซึ่งตามทฤษฎีระบบเพศสัมพันธ์เชื่อว่าตัวที่ควบคุมพฤติกรรมมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลตามปัจจัยด้านบุคลิกภาวะบรรทัดฐานทางสังคมและจากประสบการณ์ ปัจจัยเหล่านี้ ล้วนมีส่วนในการแสดงพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น¹³ ประกอบกับข้อมูลข่าวสารปัจจุบันที่มีเนื้อหาทางเพศไปในทางที่ยั่วเยว โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังมีความสนใจในเรื่องเพศมากขึ้น¹⁴ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่พบว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารในเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กับการมีเพศ

สัมพันธ์¹⁵ และการศึกษาของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ปี 2547 พบว่าเยาวชนในวัยตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้นถึงปริญญาตรีมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์สูงถึงร้อยละ 32.7 ซึ่งวัยรุ่น บางกลุ่มเชื่อว่าการดื่มสุราและสารเสพติดบางชนิด ช่วยเพิ่มความสุขเมื่อมีเพศสัมพันธ์และพบว่าพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องที่มีผลต่อพฤติกรรมในการล่วงละเมิดทางเพศและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ¹⁶ จะเห็นว่าสิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศ¹⁷ สอดคล้องกับงานวิจัยหลายๆ งานวิจัยที่พบว่าพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เช่น การดื่มสุราหรือของมีเมา การอ่านหนังสือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การดูภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ตกระตุ้นอารมณ์ทางเพศและการเที่ยวสถานเริงรมย์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์ และพบว่าสิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาได้¹⁸⁻²¹

2. เจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศเป็นปัจจัยที่มีผลรองลงมาจากสิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศและมีผลทางลบต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเพราะพฤติกรรมทางเพศของแต่ละบุคคลเป็นผลมาจากเจตคติในเรื่องเพศของแต่ละบุคคลนั้น โดยที่เจตคติในเรื่องเพศ ที่มีมักมาจากการที่บุคคลได้รับความรู้เรื่องเพศซึ่งจะส่งผลไปถึงการมีพฤติกรรมในเรื่องเพศด้วย²² โดยเจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือจากประสบการณ์ของบุคคล โดยแหล่งที่ก่อให้เกิดเจตคติ ได้แก่ ประสบการณ์ตรง ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชนซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดเจตคติบางอย่างได้ ดังนั้นจะเห็นว่าเจตคตินั้นเกิดขึ้นจาก ประสบการณ์เฉพาะตัวที่บุคคลได้รับและอิทธิพล จากสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อการเกิดและการเปลี่ยนเจตคติของบุคคลเป็นอย่างมาก²³ สอดคล้องกับงานวิจัยหลายๆ งานวิจัยที่พบว่าเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศทั้งในด้านความคิดความรู้สึกที่มีต่อเรื่องเพศด้านความคิดความรู้สึกที่มีต่อบทบาทชายหญิงเกี่ยวกับเรื่องเพศและด้านความคิดความรู้สึกที่มีต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อน

สมรส เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่น และพบว่าเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นของวัยรุ่น²⁴⁻²⁷

3. พฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนสนิทเป็นปัจจัยที่มีผลรองลงมาจากเจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศและสิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศและมีผลทางบวกต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยที่ความสัมพันธ์ของเพื่อนร่วมกลุ่มนั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็ก ในการเลือกคบเพื่อนมักจะเลือกลักษณะคล้ายคลึงกับตน เพื่อนเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการสร้างค่านิยม ลักษณะนิสัย ตลอดจนพฤติกรรมของกลุ่มวัยรุ่นเป็นอย่างมากเพราะเหตุผลว่าธรรมชาติของวัยรุ่นจะมีความผูกพันและต้องการการยอมรับ การชื่นชมจากกลุ่มเพื่อนมากกว่ากลุ่มอื่น²⁸ นอกจากนี้ยังมีในเรื่องของการคล้อยตาม (Conformity) ซึ่งเป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งทางจิตวิทยาเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับมาตรฐานหรือความเชื่อที่ยอมรับกันโดยทั่วไป อันเกิดจากอิทธิพลของกลุ่มทำให้พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาเหมือนหรือคล้ายกับบุคคลอื่นในกลุ่ม²⁹ บุคคลมักยึดเอาเพื่อนเป็นแนวทางในการยึดหรือปฏิบัติตามกลุ่มเพื่อน³ สอดคล้องกับงานวิจัยหลายๆ งานวิจัยที่พบว่าลักษณะของกลุ่มเพื่อนที่คบมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศ^{15, 18, 30} และพบว่าพฤติกรรมเสี่ยงของเพื่อนสนิทการมีแบบอย่างจากเพื่อนเป็นตัวแปรทำนายพฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น^{21, 25-26}

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลและร่วมทำนายพฤติกรรมทางเพศของวิธีการวัดทั้งสองรูปแบบไม่แตกต่างกัน ดังจะเห็นได้ว่าการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการวัดทั้งสองรูปแบบพบตัวแปรที่มีผลและร่วมทำนายพฤติกรรมทางเพศได้เหมือนกัน คือ สิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ เจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศ และพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนสนิท จึงนับได้ว่าการใช้แบบสอบถามทั้งสองรูปแบบสามารถนำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรม

ทางเพศในนักเรียนมัธยมศึกษาได้ แต่จะเห็นว่าแบบสอบถามคอมพิวเตอร์ออนไลน์มีจุดเด่นกว่าในเรื่องความสะดวก ความเป็นส่วนตัว และช่วยให้การเก็บข้อมูลมีความคล่องตัว ประสิทธิภาพดีและรวดเร็ว⁹ สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าการใช้คอมพิวเตอร์แล้วรู้สึกสะดวก และสบายใจในขณะที่พวกเขาตอบคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ทางสังคม³¹ และพบว่าคอมพิวเตอร์ช่วยให้เก็บข้อมูลได้ครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลพฤติกรรมส่วนตัวที่ไวต่อความรู้สึก อ่อนไหวและกระทบกระเทือนจิตใจ ทำให้บุคคลกระตือรือร้นที่จะตอบแบบสอบถามเนื่องจากเป็นเทคโนโลยีที่แยกผู้ตอบเป็นส่วนตัวโดยรวมแล้ววิธีการนี้มีอัตราการตอบรับพฤติกรรมในเชิงลบสูงกว่า⁶

นอกจากนี้การนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการเก็บข้อมูลสามารถช่วยลดปัญหาการขาดหายไปดีกว่าการเก็บข้อมูลโดยวิธีสัมภาษณ์หรือการตอบแบบสอบถามบนกระดาษด้วยตนเอง เนื่องจากผู้ใช้สามารถตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบโดยคอมพิวเตอร์จะเตือนเมื่อข้ามข้อคำถามที่ต้องตอบไป ทำให้ข้อมูลมีความครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น และสามารถแสดงผลได้ทันทีหลังจากข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ข้อมูลสามารถถ่ายโอนไปยังโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลลดขั้นตอนในการป้อนข้อมูล (data entry) ช่วยประหยัดเวลาและจำนวนเจ้าหน้าที่ รวมทั้งลดปัญหาข้อผิดพลาดที่อาจเกิดในขั้นตอนการบันทึกข้อมูล³² จึงนับได้ว่าแบบสอบถามคอมพิวเตอร์ออนไลน์เป็นทางเลือกในการเก็บข้อมูลพฤติกรรมที่มีความละเอียดอ่อน หรือประยุกต์ใช้เก็บข้อมูลเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ของนักเรียนได้อีกวิธีหนึ่ง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนที่เข้าร่วมวิจัยที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ขอขอบคุณนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่สละเวลาตอบแบบสอบถาม และขอ

ขอบคุณคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่สนับสนุนทุนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. สุชา จันทรเฒ. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช; 2544.
2. พรพิมล ไททองกร. พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อการพิมพ์; 2548.
3. สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช; 2540.
4. กรมสุขภาพจิต. รายงานการทบทวนสถานการณ์เรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข; 2547.
5. ศิริกุล อิศรานุกรักษ์ และคณะ. การศึกษาแนวโน้มของพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีใน 5 กลุ่มประชากรเป้าหมาย ปี 2551. นครปฐม: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล; 2551.
6. สถาปนา เนาวรัตน์ และคณะ. การเก็บข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยง: ผลการทดลองเปรียบเทียบวิธีตอบแบบสอบถามด้วยตนเองผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กฝ่ามือ. วารสารวิชาการสาธารณสุข 2549; 15(2):289-302.
7. Turner C.F., L. Ku, S.M. Rogers, L.D. Lindberg, J.H. Pleck, and F.L. Sonenstein. Adolescent sexual behavior, drug use, and violence : Increased reporting with computer survey technology. Science 1998; 280: 867-73.
8. จักรพงษ์ เจือจันทร์. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้ตัวชี้ต่างกัน. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา] กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2540.
9. Jonathan Elford, Graham Bolding, Mark Davis, Lorraine Sherr, and Graham Hart. Web-Based Behavioral Surveillance Among Men Who Have Sex With Men:

- A Comparison of Online and Offline Samples in London, UK [Abstract]. *J Acquir Immune Defic Syndr* 2004; 35: 421-26.
10. ธนรักษ์ ผลิพัฒน์ และคณะ. แนวทางการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพนักเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์มือถือ (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี: กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข.; 2552.
 11. Yi-Ching Wang, Ching-Mei Lee, Chih-Yin Lew-Ting, Chuhsing Kate Hsiao, Duan-Rung Chen, and Wei J. Chen. Survey of substance use among high school students in Taipei: Web-based questionnaire versus paper-and-pencil questionnaire [Abstract]. *Journal of Adolescent Health* 2005;37: 289-95.
 12. Linh Cu Le, Robert W. Blum, Robert Magnani, Paul C. Hewett, and Hoa Mai Do. A pilot of audio computer-assisted self-interview for youth reproductive health research in Vietnam [Abstract]. *Journal of Adolescent Health* 2006; 38: 740-47.
 13. จันทรีวิภา ดิลกสัมพันธ์. เพศศึกษา. กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์; 2543.
 14. ตั้ม บุญรอด. พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเมือง ของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้. [วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต] ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2550.
 15. ณัฐพร สายพันธ์. พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร. [วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต] ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2546.
 16. Kaljee, M.L., & Other. Alcohol use and HIV risk behavior among rural adolescents in Khanh Hoa Province Viet Nam. *Health Education Research* 2005; 20(1): 71- 80.
 17. เลิศลักษณ์ บุญรอด. การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.[วิทยานิพนธ์คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขศึกษา]. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2543.
 18. อรุษา จันทรวีรุจ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล; 2543.
 19. ขวัญชนก ศิริวัฒนกาญจน์. พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่สามารถร่วมกันทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนหญิงโสดในสังกัดศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน จังหวัดอุดรธานี. [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร]. กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล; 2541.
 20. ทวีวรรณ ชาลีเครือ. พฤติกรรมเสี่ยงด้านมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์.วารสารสาธารณสุขมูลฐานภาคเหนือ 2541; 11(4) : 8-22.
 21. วรณวิมล สุรินทร์ศักดิ์. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่น. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์] กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น : 8-22.
 22. Hurlock, Elizabeth.B. Adolescent Development. 3rd ed. New York: Mc Graw-Hill,Inc; 1967.
 23. สุปรียา ดันสกุล. จิตวิทยากับการปรับพฤติกรรมสุขภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิฑูรย์การปก; 2549.

24. สกล วรเจริญศรี. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่น. [ปริญญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว] บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2545.
25. ระวีวรรณ กันวี. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและด้านจิตลักษณะที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นเรียนของวัยรุ่นหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร. [ปริญญา นิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์] บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2547.
26. ประพจน์ บุญมี. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตเมืองและชนบท จังหวัดสระบุรี. [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสุขศึกษา] กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2544.
27. สมพล วันตะเมล์. การประเมินพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเยาวชนในกลุ่มนักศึกษา มหาวิทยาลัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. การประชุมวิชาการประชากรแห่งชาติ ปี 2550. [ออนไลน์] 2550[วันที่ค้นข้อมูล 22 ธันวาคม 2553] เข้าถึงได้จาก <http://www.thaipopulation.org/>.
28. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. จิตวิทยาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2545.
29. ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. จิตวิทยาสังคมทฤษฎีและปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น; 2545.
30. อนงค์ ชีระพันธ์. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาการ พัฒนา]. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2544.
31. Patricia Kissinger, Janet Rice, Thomas Farley, Shelly Trim, Kayla Jewitt, Victor Margavio, and David H. Martin; 1999. Application of Computer-assisted Interviews to Sexual Behavior Research [Abstract]. American Journal of Epidemiology 1999; 149: 950-54.
32. สุภาภรณ์ จิยะพันธุ์ และคณะ. การประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ขนาดฝ่ามือในการเก็บข้อมูลในกลุ่มวัยรุ่นทางภาคเหนือของประเทศไทย. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ มกราคม-มีนาคม 2547; 35: หน้า 1-19.